

Yttrande

Dnr 21UN18
2021-02-22

Utbildningsnämnden

Förslag till yttrande över remiss från kommunstyrelsen – Förslag till färdplan klimatneutralt Gävle 2035

Bakgrund

Gävle kommun har beslutat att vara klimatneutral till år 2035. Kommunen arbetar med en färdplan för att identifiera vilka åtgärder som krävs för att kunna lyckas med det. Klimatfärdplanen är en del i genomförandet av kommunens miljöstrategiska program 2.0.

Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott har beslutat att skicka förslaget till färdplan på remiss till nämnder, bolagsstyrelser, de politiska partierna, Mellansvenska handelskammaren, Svenskt näringsliv, Gävles företagarföreningar, Biodriv Mitt samt lokala naturskyddsorganisationer. Ärendet har diarienummer 20KS85.

Färdplan klimatneutralt Gävle 2035

Klimatfärdplanen är en viljeriktning och visar vad som behöver göras inom olika områden. En del av åtgärderna är redan igång eller kan sättas igång utan ytterligare politiska beslut men många behöver i nästa fas utvecklas, tidsättas, budgeteras och beslutas om individuellt. Klimatfärdplanen visar att det är två områden som särskilt behöver prioriteras i det fortsatta arbetet – transportsektorn samt planering och byggande av en klimatneutral stad.

Synpunkter

Inledningsvis vill Utbildning Gävle framhålla att det behöver vara tydligt att det är det Miljöstrategiska programmet (MSP 2.0) som är huvuddokumentet för Gävle kommuns arbete inom miljöområdet. Det kan finnas en risk för otydlighet i styrning och uppföljning om det tas fram för många stödjande dokument på området.

Inom ramen för Gävle kommuns arbete med det miljöstrategiska programmet har vikten av att arbeta med beteendeförändringar aktualiserats och börjat förstås allt bättre. Arbetet med beteendeförändringar kopplat till miljö- och klimatfrågor bör inte underskattas. Detta handlar inte bara om att välja ekologiska varor utan även om hur var och en genom livsval och samhällsengagemang kan påverka för en nödvändig storskalig förändring.

I den klimatfärdplan som gått ut på remiss är det just nu stor tyngd på ”hårda” åtgärder, medan vissa ”mjuka” åtgärder så som beteende nämns som hastigast. Det behöver tydligt förklaras i rapporten varför man i detta läge inte skriver om ”mjuka” åtgärder, alternativt att man väljer att ta med de mjuka åtgärderna. Oavsett hur man väljer att göra är det ändå på sin plats att nämna lärande för hållbar utveckling (LHU) i klimatfärdplanen.

LHU syftar till att ge barn och elever handlingskompetens¹ för en hållbar samhällsutveckling. Handlingskompetens handlar inte bara om hållbar konsumtion och hållbara beteenden i det lilla, utan även om större livsval och samhällsengagemang i stort. För att utveckla handlingskompetens behöver våra barn och elever få praktisera denna egenskap redan under sin förskole- och skoltid. Det är avgörande att de får möjlighet att agera för en hållbar utveckling på riktigt i samverkan med det omgivande samhället.

Mot bakgrund av detta behöver klimatfärdplanen uppdateras och LHU inkluderas i åtminstone följande delar:

- På sidan 27 på slutet där det nu står "Dessa utsläpp är dock svåra att påverka från kommunens sida mer än att vi kan informera och samarbeta med företag och civilsamhälle."
- På sidan 29, hela stycket under rubriken "Kommunikation och beteende".

Lärande för hållbar utveckling (LHU) bidrar till alla områden inom miljöstrategiska programmet genom att undervisa om dessa.

Handlingskompetens för barn och elever är centralt för en hållbar utveckling. LHU bidrar även till att Gävle kommuns medarbetare är handlingskompetenta och goda förebilder för barn och elever och att vårdnadshavare, släkt och vänner till barn och elever utvecklar hållbara beteenden.

¹ Med handlingskompetens menas här "En förmåga, baserad på kritiskt tänkande, att tillsammans med andra människor ta ansvar och agera för en bättre värld" (Schnack, 1994).

Utifrån detta anser Utbildning Gävle att LHU är ett kraftfullt verktyg som kommunen har för att påverka beteendet hos Gävle kommuns innevånare i en hållbar riktning och att LHU bör finnas med i klimatfärdplanen. Detta handlar också om vikten av att tydliggöra och skapa förståelse för den viktiga roll som LHU spelar för kommunens miljö- och klimatarbete.

När det gäller samarbeten för klimatneutralitet anser Utbildning Gävle att man bör undvika att skapa flera olika nätverk i ”stuprör” utan istället försöka samla arbetet för hållbar utveckling under ett nätverk och ett samarbete för Agenda 2030 där klimat är en viktig del, liksom även bland annat hälsa och biologisk mångfald.

Utbildning Gävle skulle se positivt på om Gävle kommun skulle se över såväl organisation som styrning och arbetssätt, för att på ett bättre sätt samla och samordna hållbarhetsarbetet.

Tomas Hartikainen
Sektorchef, Utbildning Gävle